

Makine Ogrenmesi Model Degerlendirme Metrikleri Ozeti

Confusion Matrix (Karmasiklik Matrisi)

Ikili siniflandirmada (ornegin: spam / spam degil) tahminler su sekilde kategorize edilir:

- TP (True Positive): Pozitifi dogru tahmin ettin.
- FP (False Positive): Negatifi yanlis pozitif tahmin ettin.
- FN (False Negative): Pozitifi yanlis negatif tahmin ettin.
- TN (True Negative): Negatifi dogru tahmin ettin.

Bu degerler uzereinden diger metrikler hesaplanir. Ornegin accuracy, precision, recall ve F1-score.

Classification Metrikleri (Siniflandirma)

Bu metrikler modelin ne kadar basarili oldugunu gosterir:

- Accuracy: Genel dogruluk orani. Dengeli veri setlerinde kullanisli.
- Precision: Pozitif tahminlerin ne kadar dogru oldugunu gosterir.
- Recall (Sensitivity): Gercek pozitiflerin ne kadarini yakalayabildigini gosterir.
- F1-Score: Precision ve Recall arasindaki dengeyi olcer.
- Specificity: Gercek negatiflerin dogru bulunma orani.
- ROC-AUC: Modelin ayiricilik gucu.
- Log Loss: Olasilik tahminlerinin dogrulugunu olcer.
- MCC: Dengesiz veri setlerinde guvenilir bir olcum.

Regression Metrikleri

- MSE: Ortalama kare hata. Kucukse iyi.
- RMSE: Hatalarin karekok ortalamasi.
- MAE: Ortalama mutlak hata.
- MAPE: Yuzdesel hata.
- R^2 : Aciklanan varyans orani, 1'e ne kadar yakin o kadar iyi.

Clustering Metrikleri (Kumeleme)

- Silhouette Score: Kume icindeki benzerlik ve kume disindaki farklilik. +1'e yakin olmasi iyi.
- Davies-Bouldin Index: Kucuk olmasi daha iyi.

- Calinski-Harabasz Index: Büyük degerler daha iyi kumeleme gosterir.

Recommendation / Ranking Metrikleri

- Precision@K: İlk K öneride doğru olanların oranı.

- Recall@K: Tüm doğru item'lerin ne kadarını yakaladı.

- MAP: Ortalama kesinlik.

- NDCG: Doğru itemlerin ne kadar üst sıralarda çıktığını gösterir.

Classification

Metric	Ideal Value	Formula	Comment
Accuracy	1	$(TP+TN) / (TP+TN+FP+FN)$	Overall correctness. Reliable on balanced datasets.
Precision	1	$TP / (TP+FP)$	How correct are positive predictions?
Recall (Sensitivity)	1	$TP / (TP+FN)$	How many true positives are captured?
F1-Score	1	$2 * (Precision*Recall)/(Precision+Recall)$	Balance between Precision and Recall.
Specificity	1	$TN / (TN+FP)$	Correctly identifying true negatives.
ROC-AUC	1	-	0.5 = random, 1 = perfect.
Log Loss	0	$-1/N \sum [y \log(p) + (1-y) \log(1-p)]$	Lower is better for probability estimates.
MCC	+1	$(TP*TN - FP*FN)/\sqrt{(TP+FP)(TP+FN)(TN+FP)(TN+FN)}$	-1 = worst, 0 = random, +1 = perfect.

Regression

Metric	Ideal Value	Formula	Comment
MSE	0	$1/N \sum (y - \hat{y})^2$	Mean squared error.

			Lower is better.
RMSE	0	$\sqrt{\text{MSE}}$	Root mean squared error.
MAE	0	$1/N \sum y - \hat{y} $	Mean absolute error.
MAPE	0%	$100/N \sum (y - \hat{y})/y $	Mean absolute percentage error. Lower is better.
R²	1	$1 - \frac{\sum (y - \hat{y})^2}{\sum (y - \bar{y})^2}$	Explained variance ratio. Closer to 1 is better.

Clustering

Metric	Ideal Value	Formula	Comment
Silhouette Score	1	$(b-a)/\max(a,b)$	1 = well separated, 0 = overlapping, -1 = wrong clustering.
Davies-Bouldin	0	-	Lower is better.
Calinski-Harabasz	High	$\text{Tr}(B_k)/\text{Tr}(W_k) * (N-k)/(k-1)$	Higher = better clustering.

Recommendation / Ranking

Metric	Ideal Value	Formula	Comment
Precision@K	1	Correct recommendations / K	Accuracy of the top-K recommendations.
Recall@K	1	Correct recommendations / All relevant items	How many relevant items are retrieved?
MAP	1	$1/N \sum \text{Average Precision}$	Mean average precision.
NDCG	1	DCG / IDCG	Higher if relevant items are ranked higher.